

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
TÜRKİYE SİAD PLATFORMU
DENİZLİ BAŞKANLAR KURULU
AÇILIŞ KONUŞMASI

24 Eylül 2004
Denizli

TUSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İran Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www..tusiad.org

Sayın Bakanım, sayın Valim, Denizli ilinin değerli yöneticileri,
sayın Başkanlar, değerli basın mensupları

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, Başkanları Mehmet Ünal'ın şahsında, Denizli Sanayiciler, Bankacılar ve İşadamları Derneği'ne, başkanlar kurulumuza ev sahipliği yaptıkları için teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Eylül ayı boyunca, Mersin ve Adana SİAD'lar ile TÜSİAD'ın Yüksek İstişare Konseyi toplantısında, iş dünyasının temsilcilerine seslenme fırsatı bulduk. Bu konuşmalarımıza hakim olan hava, Türkiye'nin büyük ölçüde kazasız-belasız tamamlayacağına inandığımız 2004 yılının son çeyreğinin ötesine bakmak, 2005 ve sonrası için düşüncelerimizi aktarmaktı.

Bu zeminlerde dile getirdiğimiz görüş, hükümeti, ekonomi politikalarında sağladığı devamlılık ve makro dengelerin yeniden tesisi açısından başarılı bulduğumuz, ancak kazanımları kalıcı hale getirecek yapısal önlemleri gerçekleştirme açısından yeterince radikal ve cesur bulmadığımızdı.

Dış dengede görülmeye başlanan olumsuzluğun 2005 yılında ekonomik istikrara yönelik bazı riskler getirebileceğine de işaret ettik. TÜSİAD olarak bu konudaki yaklaşımımız şudur: Biz cari açığı, büyümenin hızlanmasının doğal bir sonucu olarak görüyoruz. Türkiye'nin, bugünkü işsizlik seviyesi, hızlı büyüme çizgisini yakalamayı ve bunu sürdürülebilir bir seviyede istikrara kavuşturmayı gerekli kılmaktadır. Başka çaremiz yoktur. Büyüme frenlemeye çalışmak yerine, açığı sağlıklı biçimde finanse etmenin yollarını aramak daha doğrudur.

Bu boyutta cari açıklar ancak doğrudan yabancı sermaye girişi ile finanse edilebilir. Bunu sağlamak için hepsi birbirinden önemli dört sağlam dayanağa ihtiyacımız var: 1) Mali piyasalara güven verecek olan IMF anlaşması, 2) Olumsuz beklentileri en aza indirmek için siyasi güven ve istikrar ortamının korunması 3) AB ile müzakerelerin başlaması, 4) Yatırım ortamının iyileştirilmesi...

Türk Ceza Kanunu ile ilgili gelişmeler, kur, faiz ve borsada olumsuz yansımalar yaratınca, büyük bir tedirginlik duyduk. Uluslararası piyasalardaki yorumlar, eğilimler Türkiye'ye yansımaya başlayınca bu tedirginliğimiz arttı. Çünkü, 2005 için ihtiyacımız olduğunu söylediğimiz dört sağlam ayağın dördünde de çatlaklar belirdiğini görmeye başladık.

Çok şükür ki sağduyu hakim oldu ve sayın Başbakan, Brüksel temasları sonrasında yaptığı açıklamalarla bizleri de piyasaları da rahatlatı. Türkiye'nin AB rotasından ayrılmayı düşünmediğini, hükümetin, daha önce söz verdiği gibi, gerekli yükümlülükleri tamamlayarak, AB müzakerelerinin açılması sürecini kesintiye uğratmayacağını tüm dünyaya ilan etmiş oldu.

Evet son günlerin endişe ve tedirginliğini üzerimizden attık ama, bir noktayı vurgulamadan da bu konuyu kapatmamız doğru olmaz. Bizler, iş dünyasının temsilcileri olarak, uzun süredir unuttuğumuz bir ruh haline yeniden girmek istemiyoruz. Yarın ne olacağını bilmeden yatmak, sabah beklenmedik bir sürprizle uyanmak bu ülkeyi geçtiğimiz yıllarda çok yıprattı.

Tam belirli bir istikrarın sağlanmaya başlandığını düşündüğümüz, başımızı kaldırıp ileri bakmaya hazırlandığımız bir noktada, piyasalarda tereddütler uyandıran çıkışlar yapılabilmesini anlamakta güçlük çekiyoruz. Düz yolda giderken tökezlemeyi, yapısal ve konjonktürel riskleri karşılamak için tedbir almayı konuşurken kendi kendimize yeni riskler yaratmayı anlamsız buluyoruz.

AB ile olan ilişkiyi biz de tek taraflı bir ilişki olarak görmüyoruz. Bizim onlara ihtiyacımız olduğu gibi onların da bize ihtiyacı var. Demografik açıdan yetersizler. Siyasi ve ekonomik olarak zemin kaybediyorlar. Yeterli büyüme seviyelerini yakalayamıyorlar. Türkiye, AB'ne dinamizm kazandıracak bir ülke.

AB ile ilişkilerde teslimiyetçi bir çizgi izlenmesine de taraftar değiliz. Bu ilişki haklar ve yükümlülükler çerçevesinde sürmelidir. Bu çerçeve müzakereler açıldıktan sonra, uyum ve geçiş süreçleri için pazarlık yapmamıza engel değildir. Artık pazarlık yapılacak yer müzakere masasıdır.

Onurlu duruşa evet. Pazarlığa evet. Ama bunun doğru araçlarını geliştirmek ve araçlar için amacı feda etmemek kaydıyla...

Bu hükümetin, AB konusundaki çabalarının yoğunluğunu yakından izleme fırsatını bulduk. Son derece kritik konuların üzerine kararlılıkla gittiğini gördük. Türkiye'nin AB üyeliği konusunda en fazla emeğin bu hükümetçe sarfedildiğini, en fazla riskin bu hükümetçe üstlenildiğini bilenlerdeniz. Bu nedenle de, dün olduğu gibi yarın da, hükümetin, kendi emeğini boşa çıkarmayacak bir yaklaşım içinde sürecin tamamlanmasını sağlayacağına ve Türkiye'yi müzakere masasına oturtacağına inanıyoruz.

Değerli Başkanlar,

Bugün aslında burada, bu platformun geleceğine yönelik konulara öncelik verecektik. Ancak güncel gelişmeler, bir anda gündemi değiştirdi.

Oysa Türkiye SİAD Platformu olarak, on yıl öncesinden bu yana sürekli gelişerek süren birlikteliğimizi, kurumsal bir yapı ile taçlandırma aşamasına gelmiş bulunuyoruz. SİAD Platformu'nu oluşturan işadamları dernekleri, Sektörel Dernekler Platformu'nu oluşturan sektörel derneklerle işbirliği yaparak bu kurumsal yapının temellerini atmış durumda.

Beş bölgesel federasyonun ve bir sektörel federasyonun kuruluşu tamamlandı. Bu 6 federasyon, önümüzdeki günlerde bir konfederasyon çatısı altında biraraya gelecek. Bununla ilgili hazırlıklar da büyük ölçüde tamamlanmış durumda.

Bu örgütlenmenin Türk iş dünyasına yeni bir soluk kazandıracağını düşünüyoruz. Her şeyden önce, Avrupa Birliği'ndeki iş dünyası örgütleri gibi tümüyle gönüllülük temelinde biraraya gelen ve bölgesel boyutla sektörel boyutu biraraya getiren bir yapıya sahip olacağız. Bu oluşum da, gerek federasyonlarıyla, gerekse konfederasyonu, yalnızca ulusal çapta faaliyet gösteren bir kurum olmayacak, asıl olarak AB ile müzakere sürecine katkıda bulunacak faaliyetler üretmeyi hedefleyecek.

TÜSİAD'ın ve sektörel derneklerin AB'ndeki muadilleriyle ilişki tecrübesi oldukça yüksek. Sektörel derneklerin herbiri kendi sektörlerinin Avrupa örgütlerine üyeler. TÜSİAD ise Avrupa İşveren Konfederasyonları Birliği UNICE'de üye. Bu faaliyetler şimdi Türkiye'nin müzakere sürecine katkıda bulunacak biçimde sürdürülecek.

Bilindiği gibi müzakereler aynı anda birden fazla platformda sürdürülüyor. Çünkü aday ülke, üye ülkeler ile müzakere ederken, üye ülkeler de kendi aralarında tartışıyor. Avrupa Komisyonu tüm platformlarda uzlaştırıcı bir rol oynuyor. Üye ülkelerde, bu tartışmalardaki pozisyonlar, yerel ve bölgesel yönetimlerle, iş dünyası ve sendikalarla, muhalefet partileri ve toplumun diğer kesimleri ile müzakere edilerek saptanıyor.

Aday ülke, bu nedenle, sadece Brüksel'de değil, tüm üye ülke başkentlerinde çok ciddi lobi faaliyetlerinde ve diplomatik girişimlerde bulunmak zorunda. Katılım Anlaşması Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanacağı için, Komisyon Avrupa Parlamentosu'ndan da görüş almak zorunda. Müzakere pozisyonları tespit edilirken, küreselleşme süreci, Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası kuruluşlarla yürütülen görüşmeler de dikkate alınıyor. Bu yüzden hazırlıkların çok yönlü yapılması gerekiyor.

Kuşkusuz bu çalışmanın yurt içi ayağında da sektörel ve bölgesel eşgüdümün sağlanması büyük önem taşıyacaktır. Kuruluş hazırlıklarını tamamladığımız Konfederasyon'un, bu eşgüdümün sağlanmasında büyük katkı üreteceğine inanıyoruz. Sürecin yakından izlenmesi, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve

üyelerin somut taleplerinin ilgili mercilere iletilmesi Konfederasyon'un başlıca faaliyetini oluşturacaktır. Bu doğrultuda, federasyonların da desteğini alarak müzekere sürecine paralel çalışma gruplarının örgütlenmesi gerekli olacaktır.

Avrupa Birliği'nin bölgesel kalkınmaya verdiği önem, Türkiye'de de bu bilincin yerleşmesini artık gerekli kılmaktadır. Bu oluşum, bu nedenle, Türkiye'de ilk kez, bölgesel kalkınmayı kendi programlarının temeli yapacak ve bunun ulusal kalkınma ile eşgüdümünü sağlayacak bölgesel federasyonların kurulmasını gerçekleştirmiş durumda.

Bölgesel federasyonlarımızın faaliyetlerine örnek teşkil edecek bir provayı, geçtiğimiz günlerde TÜSİAD'ın öncülüğünde Berlin'de gerçekleştirdik.

2 Temmuz'da, TÜSİAD'ın Almanya'daki muhatap kuruluşu, Alman Sanayici Federasyonu BDI'nin katkılarıyla, Alman Ekonomi ve Çalışma Bakanı'nın da katıldığı "Türkiye'de Bölgesel Ekonomik Fırsatlar" başlıklı bir konferans düzenledik.

Federasyonlarımız bu konferansa son derece aktif olarak katıldılar. Doğu Akdeniz Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu Başkanı Musa Timur, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu Başkanı Şehmus Akbaş, Marmara ve Kuzey Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Başkan Yardımcısı Semih Melek ve Batı Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu Başkanı Enis Özsaruhan bu konferansta söz aldı.

Konferansın Bölgesel Kalkınmada Sektörel Boyut başlıklı ikinci bölümünde ise, özel hazırlanmış sunumlarla desteklenmiş biçimde, otomotiv sektöründeki gelişmeleri, Marmara ve Kuzey Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu Başkanı ve Bursa SİAD eski Başkanı Celal Beysel; makine ve imalat sektöründeki gelişmeleri, Gaziantep SİAD üyesi Dr. Yusuf Uskaner, tekstil sektöründeki gelişmeleri, Babadağlı SİAD Yönetim Kurulu üyesi İzzet Arpacı, turizm sektöründeki gelişmeleri ise, Batı Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Başkan Yardımcısı ve Antalya SİAD Başkanı Mustafa Talat Sözen anlattılar.

Tüm konuşmacıların CD haline getirilmiş sunumları, konferansa katılan bölgeler ve sektörlerle ilgili 150 kadar Alman işadamına dağıtıldı. Ayrıca BDI bu CD'leri Almanya'nın çeşitli bölgelerinde faaliyet gösteren yerel örgütlerine dağıttı.

Bu örnek çalışmayı, federasyonlarımızın ve konfederasyonumuzun destek ve katkılarıyla başka Avrupa Merkezlerinde de tekrar edeceğiz. Gerek Avrupa Birliği'nin bölgesel kalkınma perspektifinin Türkiye'de kavranmasında, gerekse bölgelerimize yabancı sermaye ilgisinin çekilmesinde bölgesel federasyonlarımızın önemli bir işlevinin olacağına inanıyoruz.

Değerli başkanlar,

Sayın Başbakan'ın Brüksel ziyareti sonrasında, AB Komisyonu'nun, 6 Ekim ilerleme raporunda müzakerelerin başlatılması tavsiyesinde bulunacağı inancındayız. Bu yüzden, Türkiye'nin artık müzakere sürecine odaklanması gerektiğine inanıyoruz. Bu süreç, bugüne kadar sarfettiğimiz emeğin çok daha fazlasını sarfetmemizi gerektirecek. Ancak, boynumuzda asılı duran "gelişmekte olan ülke" yaftasını yırtıp atmak, gelişmiş ülkeler arasında yerimizi almak için bu emeği sarfetmek zorundayız.

Müzakere masasına sivil toplumun katkısını maksimum ölçüde alarak, akıllı bir tasarımla ve örgütlü bir biçimde oturmalıyız. Bütün bunlar için zaman, enerji ve kaynak ayırmalıyız. Ve tabii, düz yolda giderken, kendi ayağımıza takılıp tökezlemeden bu süreci tamamlamalıyız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum...